1948

DET·NORSKE·TEATRET

norske

BRUNO MATHSSON

møbler

KONTOR: A/S HJEMINNREDNING Drammensvn. 23, Oslo - Tlf. 445815, 445689

VERKSTED: MOELV

Utstilling:

KUNSTNERFORBUNDET — KJELD STUBSGATE 3 — OSLO

b15g 116321

Tore Ørjasæter.

Tore Ørjasæters dikting har djupe røter i gudbrandsdalsk bondekultur. Alt i fyrste diktsamlingane hans møter ein sterk age for ættararven, med sin strenge moral, og sine rike kunstnarlege tradisjonar. Men ein merkar og tidleg korleis denne arven har ført med seg vanskar og problem av psykisk og moralsk art hos diktaren. Kor kjært det gamle er, så må han rive seg laus frå det og skapa sin eigen grunn å stå på. Han må ut over bygde- og lokalgrensene for å nå inn til den personlege, universelle fridomen, som er ein føresetnad for kunsten. Denne spaninga mellom gamalt og nytt har gjevi Ørjasæters lyrikk ein djup og mangfelt songbotn, og ho har vori den drivande kraft i hans skodespeldikting. Alt i sitt

Allers

Alltid Allers

KUNSTEN IDAG

Nr. 2 SOMMEREN 1948 6. hefte

INNHOLD:

ROLF NESCH

Av Pola Gauguin

INDISK KUNST

Av V. S. Swaminathan

PICASSOS LITOGRAFIER

Av Rolf Rude

BILLEDKRONIKK

M. engelsk oversettelse av alle artikler.

REDAKTØR: PER ROM

UTGITT AV GALLERI PER

KR. AUGUSTS GT. 19 - OSLO - TLF. 33 32 63

For bokhandlerne: H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard)

«Kunsten Idag» utkommer 4 ganger om året — vinter, vår, sommer og høst. I Norge og Danmark: pr. hefte kr. 10,00. Abonnementspris kr. 35,00 pr. år. I Sverige: pr. hefte svenske kr. 8,00. Prenumeration, svenske kr. 28,00 pr. år. «Kunsten Idag» is published quarterly.—Annual subscription abroad (incl. postage): U. S. A. 10 $, U. K. £ 2:10:0. Single copies: U. S. A. 3 $, U. K. 15/-

Oslo 1948

Olav Dalgard

Arne Walentin

fyrste drama, «Jo Gjende» (1917), gjer han seg til tolk for mannen som bryt med tradisjon og bygdemoral for å reise sin frie heim i einsemda. Ikkje som Peer Gynt for å søkje ekstatisk oppleving i ei drøymd trollverd, men for å finne avklåring i sine tankar og ro i kjensler. I «Anne på Torp» (1930) freistar han analysere det bundne miljøet som dreiv Jo ut or bygda. Her er ættararven ei tyngsle som kuar livsviljen og el hat og vondskap. Den gamle odelsgarden er vorten ein skuggegard der inkje friskt og levande vil gro lenger. Menneska kjenner seg «dømde» av di dei ber på noko sjukt og daudt i seg, som dei ikkje maktar å fri seg frå. Lagnaden har snudd seg til det vonde for dei. Men Anne tek opp striden med «lagnaden», og maktar fri seg frå «det vonde». Ho når fram til den sannkjenning at den som skal vinne over skuggane i seg og kring seg lyt «ut i det harde og verkelege», og samstundes at «det er hardt og stolt å vera menneske». — Ingen norsk diktar i vår tid har krinsa så jamt og intenst kring problemet «vilje og lagnad» som Tore Ørjasæter.

Det same problemet ligg og til grunn for det nye skodespelet hans, «Christophoros». Men her har han valt ein kunstnar av i dag til emne for konflikten. Målaren Per Sjåstad har broti med ætta og bygdemoralen. Han har gjennom kunsten greidd å frigjera det drøymande og synske som har legi i ætta, og skapt «raringar», typar som folk ikkje skjøna, og som difor søkte inn i seg sjølve og einsemda. Difor har han grunn til å tru at han er ein «frigjord» mann, som kan gjera det han vil. Men brått står det gamle og underkua opp att, — ein attergangar står ved sida hans og freistar han med ymse meinråder, for å få han til å gje opp det verket han arbeider på. — Kven er denne Pål? — På dette spørsmålet har forfattaren svara: «Ein kan m. a. seia at «Pål» er den reint intellektuelle side av Per, det nakne ufruktbare intellekt, eller det ånds-

Besøk

Excelsior SKOTØIMAGASIN

19 GRENSEN 19

ETABL. 1910

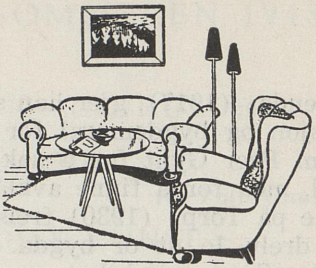

Vi leverer overstoppede møbler, — etter bestilling og etter mål. Håndverksmessig kvalitetsarbeide

A·S futurum

KLINGENBERGGATEN 4 (ved siden av «Regnbuen»)

Høstens nye modeller

i damehatter

ankommet

Anna Skullerud

Storgaten 2

Tegn Deres livsforsikring i

GLITNE

Det er god livskunst.

fortærande uåndelege, som også har eit drag ev estetikk ved seg. — Forresten ein lagnadsskugge av Per — og skuggen skulle vera det ufullkomne ved han — difor kverv skuggen når Per endeleg til sist fær realisert seg sjølv i liv og kunst.»

Ørjasæters drama om striden mellom det positive og negative i eit menneske munnar ut i ei trygg tru på at «ånd må vinne på troll til sist». Men det er ingen lettkjøpt optimisme. Den som har opplevd Pål i seg — og kven har ikkje det? — vil veta at han er ei makt som det stridande og skapande mennesket støtt har ved sida si. Og at sigeren over Pål støtt må vinnast på nytt, og aldri kan bli definitivt. «Tampen og tjoret» er motkreftene som driv mennesket fram. I diktet med denne tittelen møter ein livet slik som både diktaren og Per Sjåstad har opplevd det:

Alt med eg køyrde, og eg sjølv vart køyrd,
det var nok ein som hadde meg i taumen,
frå fyrste stund og fyrr mitt medvet vakna.
Eg var nok skoklesky og ungdomsgager,
men tamdest til og lærde gå i tjor,
gnog svart i kring so langt eg rokk te beite
i armods ring kring tjukke tjorepål.
Eg sleit for store lasset, slakk og mager.

Og sjølve lagna'n med sin lubne svolk
sat på og køyrde som den reine satan;
hans jarnhand tvinga meg med taum og tygel
te gå den ålmannvegen som han baud,
og bægde meg ubøyeleg so blodet
or såre munnvik pulla som ein fraud.
— — Ja eg vart køyrd av ein som kunde slå.

O. D.

A. K. Nielsen

A. K. Nielsen er velkjend på Det Norske Teatret. Han har vori kapellmeister ved teatret heilt sidan 1922, og tallause er dei forspel og tilskipingar han har gjort med norske folketonar og gamle meistrar og dermed skapt rikt skiftande mellomaktmusikk. Men etter kvart har A. K. Nielsen vaksi seg fram til ein sjølvstendig komponist som har laga fengjande musikk til ymse stykke. Mange barnekomediar har han gjevi rette stemninga med sin scenemusikk, og det var han som laga musikken til «Sigmund Bresteson», «Knivane», «Broder Nikolai» og «Blodbryllaupet», om vi skal nemne sume.

Elles er A. K. Nielsen og ein røynd filmkomponist. Han dikta såleis musikken til «Godvakker-Maren», «Hu Dagmar», «Trysil-Knut», «Gullfjellet» og «Gjest Bårdsen». Serleg den vesle fjellsongen til Bårdsen-filmen vart sers populær og har gått sin sigersgang verda over som partisanmelodi.

Pianoer — Flygler — Orgler

Moderne reperasjonsverksted

J. W. CAPPELEN

PIANOAVDELING A/S

KIRKEGT. 15. TLF. 413660

Den norsk-amerikanske fiolinistinnen Camilla Wicks

spiller	**KE 17001**	**Nocturne cis moll (Chopin)**
	Kr. 8,25	**Nocturne e moll op. 72 (Chopin)**
	KA 7000	**Serenade (Borodin)**
	Kr. 5,95	**a) Jamaican Rhumba (Benjamin)**
		b) Saltarelle (Wieniawsky)

på

MUSICA

GRAMMOFONPLATER

Fåes hos landets musikkhandlere!

I OLAF NORLIS BOKHANDEL

UNIVERSITETSGATA 24

får De bøker både på

nynorsk og bokmål.

«Christophoros»

Eit draumspel i 9 bilete av *Tore Ørjasæter*

Musikk av kapellmeister *A. K. Nielsen*

Sett i scene av *Olav Dalgard*

Dekorasjonane av *Arne Walentin*

Dei som spelar:

Per	Gisle Straume
Sigrid, kona hans	Eva Strøm Aastorp
Beret, dotter hans	Urda Arneberg

Musikk i arbeidet
er stimulerende og innspirerende.
Vi er spesialister i radio- og høyttaleranlegg.

AARS- RA SERV

Karl Johans gt. 2, Os

Pål Løynum .... Bjarne Andersen

Mannen .... Pål Bucher Skjønberg

Kvinna .... Siri Rom

Ola Åstradal .... Amund Rydland

Mari, kona hans .... Astrid Sommer

Guttorm .... Kåre Wicklund

Barnsølgjester. Kvinnor og menn.

Orkesteret: Kapellmeister *A. K. Nielsen.*

10 min. opphald etter 4. og 7. bilete.

TENS
DIO
ICE a/s

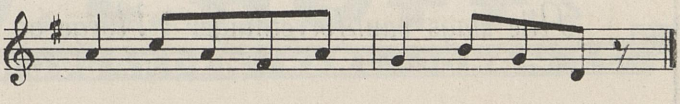

Moderne kontorer og bedrifter installerer
i stadig større utstrekning radio- og høyttaler-
anlegg. Prisoverslag og beregning gis uten forbindtlighet.

Oslo - Tlf. 41 35 15

URD leses av hele familien!

Presentkort kr. 13,— pr. år.

Som gave —
en god idé!

Eksp.: Øvre Slottsgate 21. Telefon 42 02 16

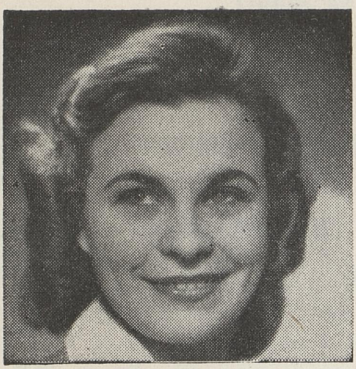

Eva Strøm Aastorp

Gisle Straume

BØNDERNES BANK A/S

OSLO — SKIEN — STAVANGER — TRONDHEIM

Alle slags bankforretninger i Norge og utlandet

Hoffkledd er velkledd
O. L. HOFF A/S
TOSTRUPGÅRDEN KARL JOHAN 25

NOREGS BOKLAG

Bokhandel - Papirhandel

Bøndernes hus - Tlf. 33 13 74, 33 14 02

Urda Arneberg

Bjarne Andersen

P. HELLERUD

Jacob Aallsgate 14, Oslo - Telefon 44 40 30

Allslags byggjearbeid

Dette er vårt standard overskap —

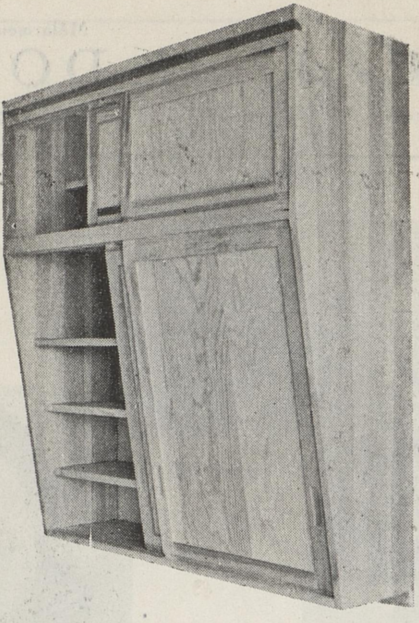

— som med dimensjoner 110 × 120 × 40 (25) leveres fra lager til forbruker for kr. 131,70 inkl. omsetningsavgift.

Vi leverer dessuten fra lager flere standardiserte kjøkkeninnredningsenheter, vi vil nevne vår kjøkkenbenkkombinasjon med montert utslagsvask og oppvaskkum. — Forlang brosjyre.

Hele innredninger i serier er vår spesialitet. — Forlang tilbud.

Telefon: 68 19 42 — Adresse: Postboks 4419, Oslo

A/S Moderne Kjøkken

Fornuftig vedlikehald er lønsamt,
og gjer heim og arbeidsstad fager og uneleg.

Eg har fyrebils einesalet av den mønsterverna TO-taburetten.

Målarmeister
A. DOLVE

Lofthusveien 37, Grefsen — Telefon 37 11 15 - 37 52 55

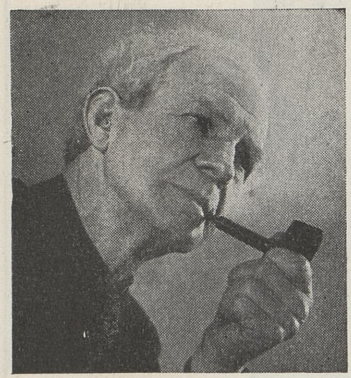

Amund Rydland

Astrid Sommer

Husmødre!

Husk at mel må oppbevares *tørt, kjølig* og *luftig*. Ødelegg ikke store formuer for landet ved dårlig lagring av mel!

Repress A/S Reklamebyrå - Tegneatelier

Fred. Olsensgt. 5. Oslo Tlf. sentralb. 33 43 94

Siri Rom

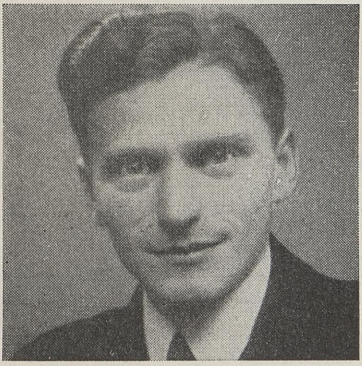

Kåre Wicklund

Pål Bucher Skjønberg

A.s Polyfoto TEATRETS FOTOGRAF

Stortingsgaten 18, Oslo (Casinogården) — Telefon 42 41 22

Forretningsfolk

og andre som vil ha prentesakene sine på norsk, vender seg til:

JOHANSEN & NIELSEN BOKTRYKKERI

Pilestr. 45b · Telf. 46 14 93, 46 26 92 og 46 75 42

Else Ruud

Damefrisørsalong

St. Olavsgt. 23 Idrettens Hus

Smarte og raffinerte frisyrer

I alle spørsmål vedrørende —

møbler

— bør De i egen interesse først rådføre Dem med fagmannen.

Vi har utvalg både i møblemanger og enkeltmøbler. Soveværelser, salonger, spisestuer, divaner, ørelappstoler, settbord etc.

Mange typer i mange prislag.

A.s Schot Presthus

Stenersgaten 5, Oslo. Telefon 41 25 91

VENNER AV DET NORSKE TEATRET

Teaterlaget - Venner av Det Norske Teatret - er skipa til trygd og stønad for teatret og til hugnad og fest for dei som er med.
Årspengane er for dei som bur i Oslo og omland kr. 50,00 og for dei som bur i landet elles kr. 25,00 for året.
Styret for Det Norske Teatret har gjeve lagsfolk gode føremuner. Vend Dykk til kontoret vårt Kr. 4des gt. 4 eller ring telefon 42 00 86.

Olav Thon & Co.
REPRESS
SKIPPERGT. 31. OSLO TLF. 42 28 09

Johansen & Nielsen, Oslo.